Lieta Nr. 168047418
104AA-0089-19/14
ECLI:LV:RAT:2019:0215.168047418.4.S

S P R I E D U M S

Rīgā 2019.gada 15.februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā
tiesnese Tamāra Broda,
tiesnese Sandra Amola,
tiesnese Daiga Kalniņa

izskatīja rakstveida procesā apelācijas kārtībā Rīgā, Abrenes ielā 8, administratīvā pārkāpuma lietu par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešās daļas, sakarā ar /pers. A/ aizstāvja Artūra Marģeviča iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 28.novembra spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2018.gada 17.oktobrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr. PC360149 par to, ka 2018.gada 17.oktobrī plkst. 17:30 /pers. A/ vadīja transportlīdzekli /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ (turpmāk arī – Transportlīdzeklis) pa autostāvvietas teritoriju /adrese/, atrodoties alkohola reibumā ar minimālo alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 1,43 promiles. Alkohola ietekmes pārbaude veikta ar alkometru AlcoQuant 6020 Nr. A113097 (verificēts līdz 2018.gada 14.novembrim).

Ir pārkāpts Ceļu satiksmes likuma 28. panta pirmās daļas 1.punkta prasības un atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešajā daļā.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 28.novembra spriedumu /pers. A/ atzīta par vainīgu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīta ar naudas sodu 850 *euro*, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 2 gadiem un aizliedzot iegūt atpūtas kuģu vadīšanas tiesības uz 2 gadiem.

Par minēto spriedumu /pers. A/ aizstāvis A.Marģevičs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norāda, ka spriedums ir pieņemts, pārkāpjot materiālās un procesuālās tiesību normas, kā arī nepareizi novērtējot lietā esošos pierādījumus, kas kopumā ietekmējis lietas izspriešanu un noveda pie netaisnīga sprieduma.

Aizstāvis uzskata, ka tiesai, konstatējot, ka /pers. A/ ir veselības problēmas, kas radušās būtisku psihes traucējumu dēļ un kuru dēļ viņa ir uzsākusi terapiju pie ārsta–psihiatra, bija pienākums saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 19.pantu un 243.panta sesto daļu noteikt lietā tiesu psihiatrisko ekspertīzi, lai noskaidrotu vai /pers. A/ iespējamā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas laikā atradās nepieskaitāmības stāvoklī vai daļējas nepieskaitāmības stāvoklī un vai pašlaik /pers. A/ ir pieskaitāma vai daļēji pieskaitāma. Tā kā tiesa ekspertīzi nenoteica, lietā paliek būtiskas šaubas vai pie administratīvās atbildības saukta pieskaitāma persona.

Aizstāvja ieskatā /pers. A/ psihiatra /pers. B/ 2018.gada 21.novembra izrakstā konstatētā diagnoze var izraisīt gara traucējumus un slimīgus stāvokļus, kuri traucē apzināties savu darbību vai to vadīt, kas ir aprakstīts arī I.Egļīša mācību grāmatā "Psihiatrija" (sk. 61.-67. Izdevniecība "Zvaigzne", Rīgā, 1974.).

Lietā nav novērstas šaubas par to vai /pers. A/ bijusi pieskaitāma notikuma brīdī un vai pašlaik viņa ir pieskaitāma, jo nepieskaitāmai personai nav pamata piemērot administratīvo sodu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, aizstāvis uzskata, ka /pers. A/ ir nepieciešams nozīmēt komplekso tiesu psiholoģisko tiesu psihiatrisko ekspertīzi, nolūkā vienlaicīgi ar viņas psihiatrisko pārbaudi veikt viņas psihoemocionālā stāvokļa noteikšanu un tā ietekmi uz viņas uzvedību viņai inkriminētā administratīvā pārkāpuma laikā. Aizstāvis uzskaitījis ekspertiem uzdodamos jautājumus.

Aizstāvis uzskata, ka tiesa ir pārkāpusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.pantā minēto un nav izvērtējusi visus lietvedības laikā iegūtos faktus un ziņas par faktiem kopumā un savstarpēja sakarībā, bet vērtēja un ņēma vērā tikai tos pierādījumus, kas norāda uz personas vainu, vienlaicīgi ignorējot to, ka virkne pierādījumu norāda uz /pers. A/ nevainīgumu un rada pamatotas šaubas par to, vai /pers. A/ tika vadījusi transportlīdzekli administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā vietā un laikā.

Aizstāvis norāda, ka transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols sastādīts valsts valodā, kuru /pers. A/ nepārvalda, un no protokola neizriet, ka tas tika pārtulkots viņai saprotamā valodā, kā arī nav pierādījumu tam, ka policisti viņai būtu izskaidrojuši tiesības. Bez tam, protokola parakstīšanas laikā viņa bija stiprā alkohola reibumā, turklāt bija pierādījumi tam, ka viņai ir psihiski traucējumi. Līdz ar ko tiesa nepamatoti nonāca pie secinājuma, ka /pers. A/ pārbaudes protokola sastādīšanas laikā bija fiziski spējīga konsekventi spriest, apzināties savu rīcību un formulēt iebildumus. Kā arī administratīvā pārkāpuma protokols viņai netika iztulkots.

Aizstāvis norāda, ka alkohola reibums 1,43 promiles sievietei ar nelielu svaru uzskatāms par stipru un tādu, kas var ietekmēt viņas domāšanas spējas, kā arī alkohola reibums un psihiskie traucējumi kopā var būtiski ietekmēt personas spēju saprast savas darbības un vadīt tās, apzināties savu darbību būtību un nozīmi. Lietā netika noskaidrots vai būtiski psihiski traucējumi /pers. A/ radās pēc 17.10.2018. plkst.17:30 vai bija jau pirms tam. Paskaidrojumā redzamais /pers. A/ rokraksts un veidlapas aizpildīšanas veids neliecina par viņas adekvātu stāvokli.

Pirmās instances tiesa nepareizi vērtējusi to, ka /pers. A/ videoierakstā teikusi, ka viņa būtu vadījusi transportlīdzekli un sabojājusi citu automašīnu.

Aizstāvis norāda, ka lietas ietvaros netika noskaidrota fiziskā persona, kura saskatāma videoierakstā, jo policijas darbinieki no personas paskaidrojumu netika ņēmuši, kā arī tiesas sēdē tā netika nopratināta, līdz ar ko tiesa nevarēja atsaukties uz personas sniegto informāciju.

Aizstāvis uzskata, ka liecinieks /pers. C/ tiesai sniedza nepatiesas liecības, atbildot uz jautājumu vai viņš palīdzējis apsargam /pers. D/ sastādīt paskaidrojumu. Tās ir pretrunā ar videoierakstu un liecinieka /pers. D/ tiesas sēdē sniegtām liecībām. Tiesa piešķīra ticamību liecinieka /pers. D/ rakstveida paskaidrojumiem, bet ne viņa tiesas sēdē sniegtām liecībām. Tajā pat laikā videoieraksts ir pierādījums tam, ka /pers. C/ ir bijis klāt šo paskaidrojumu sastādīšanā un pats fiziski tos pieņēmis no /pers. D/ un uzrādījis savam kolēģim.

Rezumējot iepriekš norādīto, aizstāvis secina, ka tiesa nav ievērojusi /pers. A/ tiesības uz taisnīgu tiesu, jo netika noteikta ekspertīze.

Sūdzības iesniedzējs atsaucas uz judikatūru, Latvijas Republikas Satversmes 92. pantu, Kriminālprocesa likuma 15.pantu un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pantu, ko pirmās instances tiesa netika ievērojusi.

Lūdz atcelt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 28.novembra spriedumu un izbeigt lietvedību pret /pers. A/.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[21]pantu apgabaltiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā, ja nesaskata pamatu pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu sūdzību izskatīt tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma materiālus, izvērtējusi nolēmuma pamatojumu, apsvērusi apelācijas sūdzības argumentus, tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 28.novembra spriedums ir likumīgs, pamatots un atstājams negrozīts, bet /pers. A/ aizstāvja A.Marģeviča apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta prasībām tiesnese pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesisko s apstākļus, pārkāpuma kvalifikāciju, pie atbildības saucamās personas vainu un piemērojamo sodu, tādēļ tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā dotiem secinājumiem un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[22]pantu un 289.[13]panta 3.daļu izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa ir pārbaudījusi un novērtējusi visus lietā esošos pierādījumus: Administratīvā pārkāpuma protokolu, Transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, alkometra izdrukas, videoierakstu, policijas darbinieka /pers. C/ ziņojumu un liecības, liecinieka /pers. D/ paskaidrojumu un liecības, /pers. A/ rakstveida paskaidrojumus un paskaidrojumus tiesas sēdē, un izdarīja pamatotus secinājumus, ka pierādījumi ir pietiekami, ticami un pieļaujami un ar tiem ir pierādīts, ka /pers. A/ 2018.gada 17.oktobrī plkst.17:30 vadīja transportlīdzekli /TL marka/ pa autostāvvietas teritoriju /adrese/, atrodoties alkohola reibumā, ar ko izdarīja administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešajā daļā.

Ņemot vērā, ka sūdzības iesniedzējs apelācijas sūdzībā faktiski ir atkārtojis argumentus, kas jau ir izvērtēti Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas spriedumā, tiesas kolēģija nesaskata pamatu to pārvērtēšanai. Tiesa savā spriedumā devusi vispusīgu un pilnīgu izvērtējumu, kam pievienojas arī tiesas kolēģija.

Aizstāvis savā apelācijas sūdzībā uzskata, ka /pers. A/ ir nozīmējama tiesu psiholoģiskā tiesu psihiatriskā ekspertīze, ņemot vērā spriedumā norādīto, ka lietas izskatīšanas laikā konstatēts, ka /pers. A/ ir veselības problēmas – viņai radušies būtiski psihes traucējumi, bezmiegs, emocionāli pārdzīvojumi, uzsākusi terapiju pie ārsta-psihiatra, jo tas apstiprinās ar 2018.gada 21.novembra izrakstā no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes norādīto diagnozi.

Tā kā pirmās instances tiesā netika iesniegti nekādi medicīniski dokumenti par /pers. A/ veselības stāvokli un netika pieteikts lūgums par psihiatriskās ekspertīzes nozīmēšanu, un izraksta kopija no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes, kas datēta ar 2018.gada 21.novembri, iesniegta tikai kopā ar apelācijas sūdzību, tiesas kolēģija uzskata, ka lietā nav iegūti nekādi pierādījumi, kas tiesas kolēģijai radītu šaubas par /pers. A/ pieskaitāmību notikuma brīdī. Minēto apstākļu dēļ tiesas kolēģija nesaskata likumīgu pamatu ekspertīzes nozīmēšanai. Turklāt /pers. A/ ne notikuma vietā, ne tiesas sēdē sniegtajos paskaidrojumos netika norādījusi uz pastāvošām psihiskās veselības problēmām, kā arī lietas materiālos neatrodas medicīniski dokumenti par to, ka /pers. A/ līdz notikumam 2018.gada 17.oktobrī būtu griezusies vai sastāvējusi uzskaitē pie psihiatra.

Aizstāvis apelācijas sūdzībā norādīja, ka netika ievērotas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 260.panta trešās daļas prasības, jo /pers. A/ netika nodrošinātas tiesības izmantot tulka pakalpojumus pie administratīvā pārkāpuma protokola un transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokola sastādīšanas.

Pretēji aizstāvja apelācijas sūdzībā norādītajam /pers. A/ savos 2018.gada 29.oktobra paskaidrojumos (lietas lapa 45-46), kas sniegti valsts valodā, nav norādījusi, ka viņai notikuma vietā netika izskaidrotas procesuālās tiesības un nebija saprotama administratīvā pārkāpuma protokola un transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokola būtība. No minētā paskaidrojuma secināms, ka viņa, neskatoties uz alkohola reibumu (1,43 promiles), apzinājās savu rīcību un atcerējās notikuma apstākļus, jo konkrēti norādīja, ka policists apgalvojuma formā paziņojis, ka viņa ir alkohola reibumā, ka viņa saskrāpējusi otru automašīnu un ka viņai jāraksta paskaidrojums, un to, ka paskaidrojumu rakstījusi ar trīcošām rokām.

Par to, ka psihiski traucējumi viņai bijuši pirms notikuma 2018.gada 17.oktobrī plkst.17:30, /pers. A/ savos paskaidrojumos netika norādījusi, līdz ar ko pirmās instances tiesai nebija pamata šo apstākli vērtēt spriedumā.

Tiesas kolēģija nepiekrīt aizstāvja apgalvojumam, ka pirmās instances tiesa nepareizi izvērtējusi videoierakstā /pers. A/ teikto par automašīnas vadīšanu, jo tiesa to vērtējusi kopsakarā ar viņas paskaidrojumiem, konstatējot šo faktu.

Neskatoties uz to, ka persona, kura izsauca policiju, lietā netika noskaidrota, pirmās instances tiesa videoierakstā un audioierakstā fiksētās ziņas tika vērtējusi kopumā ar lietā esošiem pierādījumiem to savstarpējā sakarībā, pamatoti atzīstot videoierakstā un audioierakstā fiksētās ziņas par pieļaujamiem pierādījumiem lietā.

Pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, pirmās instances tiesa spriedumā ir vērtējusi liecinieku /pers. C/ un /pers. D/ liecības, tajā skaitā, par to apstākli, kā tika gatavots /pers. D/ rakstveida paskaidrojums, pamatoti secinot, ka šīs liecības ir pieļaujami pierādījumi lietā.

Tiesas kolēģija nekonstatē pieļautus Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta prasību pārkāpumus.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka, nosakot sodu, pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 31.panta otro daļu, nepamatoti /pers. A/ netika piemērojusi - administratīvo arestu, ņemot vērā viņas veselības stāvokli.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 31.panta otrā daļa nosaka, ka administratīvo arestu nevar piemērot personai, kura nav sasniegusi astoņpadsmit gadu vecumu, pirmās vai otrās grupas invalīdam, grūtniecei, kā arī personai, kura ir vienīgais aizbildnis bērnam.

Pie apstākļiem, ka spriedums šajā daļā netika pārsūdzēts, tiesas kolēģijai nav likumīga pamata pasliktināt pārkāpējas stāvokli.

Nekādi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normu pārkāpumi, kas būtu par pamatu nolēmuma atcelšanai, netika konstatēti.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[21]pantu, 289.[22]pantu, 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu, Krimināllietu tiesas

kolēģija

n o s p r i e d a

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 28.novembra spriedumu atstāt negrozītu, bet /pers. A/ aizstāvja Artūra Marģeviča apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Sprieduma sastādīšanas un pieejamības diena 2019.gada 15.februāris.

Tiesnese T.Broda

Tiesnese S.Arnola

Tiesnese D.Kalniņa